

**Reglament dalla vischnaunca da
Falera davart l'avertura dil traffic**

Register dil cuntegn

Artechel

I	En general	
	Camp d'applicaziun ed intent	1
	Obligaziun dalla vischnaunca	2
	Resalva dil dretg surordinau	3
II	Avertura dil traffic	
	1. En general	
	Classificaziun dils stabiliments da traffic	4
	Nums da vias	5
	2. Concepziun e diever	
	Prescripziuns tecnicas	6
	Stabiliments da parcar publics	7
	3. Menaschi e manteniment	
	Manteniment dil baghetg e renovaziun	8
	Rumida dalla neiv	9
III	Finanziaziun	
	1. Principi	
	Stabiliments publics	10
	Stabiliments privats	11
	2. Contribuziuns tenor plivaleta	
	Introducziun dalla procedura da contribuziun	12
	Clav da repartiziun dils cuosts	
	a) Construcziun	13
	b) Exposiziun publica, protesta ed approvaziun	14
	Scadenza, prestaziuns da segirezia	15
	Cass da direzia	16
	Midada dallas relaziuns	17
	Dretg da pègn legal	18
IV	Disposiziuns executivas e finalas	
	Entrada en vigur	19

I En general

Art. 1

- 1 Quei reglament vala per igl entir territori da vischnaunca Camp d'applicaziun ed intent
- 2 El reglescha sin fundament dalla lescha da baghegiar e dil plan d'avertura general dalla vischnaunca la concepziun, il diever, il manteniment, la renovaziun e la procedura per la finanziaziun dils stabiliments da traffic. Resalvadas ein las disposiziuns dil reglament davart il manteniment dils stabiliments da meglieraziun.
- 3 Pils stabiliments da traffic che vegnan planisai e construi en connex cun ina planisaziun da quartier valan las disposiziuns dalla lescha da baghegiar davart la planisaziun da quartier. Aschilunsch che prescripziuns specialas mauncan, ein las disposiziuns da quei reglament era decisivas en la procedura dil plan da quartier.

Art.2

- 1 La vischnaunca eregia e tegn en funcziun ses stabiliments da traffic. La construcziun dils stabiliments per l'avertura dallas zonas da baghegiar succeda enteifer ils termins fixai el program d'avertura. Obligaziun dalla vischnaunca
- 2 Ella procura per il manteniment e la renovaziun da sia reit da traffic.
- 3 La vischnaunca ha il duer da survegilar ils stabiliments da traffic privats che vegnan duvrai publicamein.

Art. 3

- 1 Aschilunsch ch'il reglament present cuntegn buca disposiziuns specialas, valan las prescripziuns dalla lescha da baghegiar dalla vischnaunca en general. Resalva dil dretg surordinau
- 2 Resalvadas ein plinavon las prescripziuns respectivas dil dretg federal e cantunal sco era las restricziuns da traffic dalla regulaziun dil traffic local.

II Avertura dil traffic

1. En general

Art. 4

- 1 Ils stabiliments da traffic vegnan classificai tenor lur proprietarias e proprietaris en stabiliments cantunals, communal e privats. Classificaziun dils stabiliments da traffic
- 2 Il plan directiv d'avertura ed il plan d'avertura general sutdividan ils stabiliments da traffic senza risguard dallas relaziuns da proprietad tenor natira ed impurtonza en stabiliments d'avertura fundamentala, generala e detagliada.

Art. 5

Nums da vias

- 1 La suprastonza communal decida davart la denominaziun da tut las vias, las sendas ed ils plazs publics e privats.
- 2 Igl ei da duvrar nums romontschs. Igl ei da risguardar ils giavischs giustificai dils vischins ni cunfinonts tenor pusseivladad.

2. Concepziun e diever

Art. 6

Prescripziuns
tecnicas

- 1 Aschilunsch che prescripziuns tecnicas specialas mauncan en quei reglament, pren la suprastonza communal las disposiziuns necessarias en la procedura per la lubientscha da baghegiar. Ultra da quei sa ella s'orientar tenor las normas e recumandaziuns respectivas dallas associaziuns specializadas.

Art. 7

Stabiliments da
parcar publics

- 1 Plazs da parcar publics per vehichels a motor astgan per regla vegnir duvrai mo encunter ina indemnizaziun. Las taxas dils plazs da parcar per vehichels a motor e motos vegnan fixadas en ina tariffa speciala ch'ei da relaschar dalla suprastonza communal.
- 2 La suprastonza communal relai en cass da basegns in uorden da diever pils plazs da parcar publics sco era per stabiliments comunabels che vegnan construi dalla vischnaunca.

3. Menaschi e manteniment

Art. 8

Manteniment
dil stabiliment
e renovaziun

- 1 Ils stabiliments da traffic dalla vischnaunca vegnan manteni e renovai dalla vischnaunca.
- 2 Ils stabiliments da traffic privats han da vegnir manteni e renovai dils privats aschilunsch ch'ei dat buca reglamentaziuns divergentas.

Art. 9

Rumida dalla
neiv

- 1 Ils stabiliments da traffic dalla vischnaunca vegnan teni libers dalla vischnaunca durant igl unviern, aschilunsch ch'ei corrispunda als basegns publics. La suprastonza da vischnaunca indichescha las vias communalas, las sendas ed ils plazs che han da vegnir rumi.
- 2 La rumida dalla neiv sin vias privatas e far liber ils access privats ei causa dils privats.

III Finanziaziun

1. Principi

Art. 10

- 1 La vischnaunca incassescha contribuziuns tenor plivaleta conform allas prescripziuns dalla lescha da baghegiar per la construcziun e la renovaziun (sanaziun, remplazzament) dils stabiliments da traffic publics. Aschilunsch ch'ei exista in interess general da construir e renovar ils stabiliments da traffic, porta ella la part dils cuosts che tucan alla vischnaunca ord ils mieds finansials generals. Stabiliments publics
- 2 Ils cuosts per il menaschi e manteniment dils stabiliments da traffic dalla vischnaunca porta la vischnaunca. Resalvadas ein las disposiziuns dil reglament davart il manteniment dallas ovras da meglieraziun.
- 3 Las contribuziuns tenor plivaleta vegnan fixadas tenor las prescripziuns da quei reglament en ina procedura da contribuziun. Resalvau eis ei da fixar las contribuziuns tenor plivaleta en la procedura dil plan da quartier.

Art. 11

- 1 Ils cuosts dils stabiliments privats vegnan adossai als privats. Resalvadas vegnan las reglamentaziuns divergentas per stabiliments privats che surveschan al diever public. Stabiliments privats
- 2 Surveschan stabiliments da traffic privats a different schischom, ein tut ils cuosts caschunai cheutras da reparter dils privats sez. Resalvada ei la repartiziun dils cuosts entras la suprastonza communal tier proceduras da quartier sco era tier stabiliments da traffic privats che vegnan construi resp. duvrai comunablamein tenor disposiziun dalla suprastonza communal.

2. Contribuziuns tenor plivaleta

Art. 12

- 1 La procedura da contribuziun vegn introducida entras conclus dalla suprastonza communal. Ella ha da vegnir introducida avon l'entschatta dallas lavurs da construcziun e terminada enteifer in temps nizeivel suenter haver finiu l'ovra. En cass motivai e sorprendend stabiliments da traffic privats eis ei pusseivel d'introducir pli tard ina procedura da contribuziun. Introducziun dalla procedura da contribuziun
- 2 Il conclus d'introducziun cunfinescha il territori da contribuziun e fixescha la part dils cuosts che ein da purtar dalla vischnaunca (cumpart dalla interessenza publica) e dils privats (cumpart dalla interessenza privata).

3 Per la repartiziun dalla interessenza privata e publica valan las directivas suandontas:

	cumpart communal	cumpart privata
Stabiliments da traffic:		
- avertura generala	90-40 %	10-60 %
- avertura detagliada	40-10 %	60-90 %

Surveschan stabiliments d'avertura exclusivamein alla surbaghegiada ed al nez d'in territori entras ils proprietaris da terren, ein ils cuosts d'avertura d'adossar cumpleinamein a quels.

4 La decisiun d'introducziun ei da comunicar publicamein e d'annunziar en scret a tuttas proprietarias e tuts proprietaris cun schischom el territori da contribuziun cun render attent ch'ei sappi vegnir fatg protesta enteifer 20 dis dapi la publicaziun ni la communicaziun encunter la decisiun d'introducziun tier la suprastonza communal.

Art. 13

Clav da repartiziun dils cuosts
a) Construcziun

1 Havend collaudau la construcziun fixescha la suprastonza communal la clav da repartiziun dils cuosts. Ella sa installar per quei ina cumissiun ni surdar quei pensum ad in expert.

2 La clav da repartiziun dils cuosts cumpeggia ina gliesta dils cuosts totals dall'ovra cun indicar las subvenziuns eventualas, in plan cun eventualas zonas da contribuziun sco era la repartiziun dils cuosts denter ils obligai a contribuziuns inclusiv las explicaziuns.

3 Sco cuosts totals dall'ovra valan tut las expensas per quella, cumpriu ils cuosts da projectaziun, ils cuosts per igl acquist da terren e quels dalla direcziun da construcziun sco era ils tscheins da construcziun e las expensas per fixar la clav da repartiziun dils cuosts.

4 Sco basa per la repartiziun survescha en general l'utilisaziun pusseivla, calculada sin fundament dalla mesira admissibla d'utilisaziun (surfatscha dil schischom x cefra d'utilisaziun). Tier relaziuns specialas san ulteriurs avantatgs vegnir risguardai.

5 Sche la cefra d'utilisaziun manca, survescha la surfatscha dil schischom sco basa per la repartiziun. Cumpeggia igl intschess pertuccau pliras zonas d'utilisaziun cun ni senza cefra d'utilisaziun, duein ulteriurs criteris per fixar ils avantatgs specials vegnir risguardai.

Art. 14

b) Exposiziun publica, protesta ed approvaziun

1 La suprastonza communal expona publicamein durant 20 dis la clav da repartiziun dils cuosts e communichescha l'exposiziun tenor isonza locala. Ils obligai a contribuziuns ein da vegnir orientai en scret avon l'exposiziun cun indicar la pusseivladad da protesta. En medem temps eis ei da comunicar ad els l'altezia da lur contribuziun.

2 Duront l'exposiziun publica san ins far ina protesta en scret e motivada tier la suprastanza communal. Vegn la clav da repartiziun dils cuosts midada sin fundament da protestas, eis ei da repeter l'exposiziun publica. Pertuccan las midadas sulettamein singuls obligai a contribuziuns, eis ei da dar a quels la pusseivladad da far protesta enteifer 20 dis.

3 Essend la procedura d'exposiziun e da protesta concludida, decida la suprastanza communal davart eventualas protestas e davart l'approbaziun dalla clav da repartiziun dils cuosts. La decisiun ei da comunicar en scret a tuts obligai a contribuziuns e cun indicar ils mieds legals. Ei sa vegnir fatg recuors encunter quella enteifer 20 dis tier la dertgira administrativa cantunala.

Art. 15

1 Las contribuziuns tenor plivaleta ein da pagar cun l'approbaziun dalla clav da repartiziun dils cuosts. La suprastanza communal sa denton fixar pagaments a quen tochen max. 80 % dalla contribuziun probabla tier stabiliments pli gronds ni lavurs che cuozan ditg.

Scadenza,
prestaziuns e
segirezia

2 Ils quens e las decisiuns vegnan tarmessas allas persunas enscrettas el cudisch funsil il mument dalla consigna. Tier relaziuns en dretg da construcziun succeda la facturaziun a quels che han il dretg da baghegiar, tier proprietad comunabla ni cumproprietad als cumproprietaris/allas cumproprietarias da cuminonza, tier proprietad en condomini all'administraziun.

3 Contribuziuns facturadas sco era pagaments a quen ein da pagar einteifer 60 dis. Tier pagaments retardai vegn ei quintau in tscheins retardau en l'altezia dallas tariffas cantunalas che valan mintgamai.

4 La suprastanza communal sa pretender ina segirezia commensurada, sch'il pagament d'ina contribuziun probabla para periclitada.

Art. 16

1 La suprastanza communal sa suspender il pagament da contribuziuns che crodan per silpli 5 onns en cass da direzia. La prolungaziun dil termin vegn accordada mo sche la contribuziun prolungida vegn garantida cun l'inscripziun d'in dretg da pègn legal per renconuschientscha e lubientscha d'inscripziun.

Cass da direzia

2 La prolungaziun da termin ei da revocar sch'il motiv, pil qual ella ei vegnida accordada, ei curdaus naven, sil pli tard denton cu ina damonda da baghegiar vegn inoltrada ni tier ina midada da maun.

3 Contribuziuns prolungidas ein da tschensir cun in tscheins en l'altezia dil pertschien corrispudent dalla Banca cantunala grischuna per empremas hipotecas. Il pagament dils tscheins sa vegnir suspendius tochen la scadenza dil credit principal.

- 4 La damonda per ina prolungaziun dil termin dallas contribuziuns ei d'inoltrar alla vischnaunca enteifer 30 dis dapi la consigna dalla disposiziun da contribuziun.

Art. 17

Midadas dallas
relaziuns

- 1 Semidan ils avantatgs specials ni la relaziun denter l'interessenza publica e privata considerablamein pervia da mesiras architectonicas ni pervia dil diever dil stabiliment enteifer 5 onns suenter la vigur legala dalla clav da repartiziun dils cuosts, sa ina nova procedura da contribuziun vegnir introducida ufficialmein.
- 2 Las contribuziuns prestadas sin basa dalla decisiun d'antruras ein da vegnir messas a quen senza tscheins e buca indexadas.
- 3 Las contribuziuns ein da pagar suenter ni da restituir tenor la nova clav da repartiziun dils cuosts.

Art. 18

Dretg da pègn
legal

- 1 Partenent las contribuziuns da plivaleta tenor quei reglament dat ei in dretg da pègn legal a norma dil dretg cantunal.

IV Disposiziuns executivas e finalas

Art. 19

Entrada en vigur

- 1 Il reglament present entra en vigur cun l'approbaziun dalla vischnaunca.
- 2 Sias disposiziuns ein applicablas per tut ils projects da construcziun ch'eiin aunc buc lubi cura ch'il reglament entra en vigur.
- 3 Cun l'entrada en vigur da quei reglament ein tuttas prescripziuns cuntradictorias anteriuras abrogadas, cunzun il regulativ dils 5-11-1976 partenent las contribuziuns dils proprietaris da schischom per l'avertura dil terren da baghegiar.
- 4 Quella ordinaziun cumpara en romontsch e tudestg. En cass dispiteivels vala la versiun romontscha.

Decidiu aschia alla radunonza communal da dils 29 da november 2002.

La presidenta

Il scarvon

Silvia Casutt-Derungs

Adrian Vincenz

Midada digl artechel 12, cefra 3 approbada dalla radunonza communal dils
7 da december 2007.

La presidenta

Il sarvon

Silvia Casutt-Derungs

Adrian Vincenz